

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
POLSKA W OBLICZU STARZENIA SIĘ SPOŁECZEŃSTWA – Antoni Rajkiewicz	13
1. Demograficzne procesy starzenia się społeczeństwa polskiego	15
2. Ekonomiczne następstwa starzenia się ludności	17
3. Aktywność zawodowa populacji III wieku	19
4. Aspekty przestrzenne i polityczne III wieku	21
5. Kierunki działań	23
MEMORIAŁ KOMITETU DLA NAJWYŻSZYCH WŁADZ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W SPRAWIE PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ POPRAWY SYTUACJI LUDZI W STARSZYM WIEKU	25
OPRACOWANIA EKSPERCKIE	
POLSCY SENIORZY W PRZYSZŁOŚCI – Piotr Szukalski	32
1. Przyczyny starzenia się ludności w Polsce	33
2. Starzenie się ludności Polski do roku 2030	36
3. Starzenie się ludności Polski na tle innych krajów europejskich	39
4. Regionalne zróżnicowanie procesu starzenia się ludności w Polsce	40
5. Podwójne starzenie się ludności i feminizacja starości	43
6. Zmiany struktury według stanu cywilnego i poziomu wykształcenia	46
7. Niepełnosprawność	48
8. Obciążenia ekonomiczne i potencjalne wsparcie	54
9. Wnioski	56
PERSPEKTYWY ZDROWOTNE STARSZEJ POPULACJI – Jan Kopczyński, Cecylia Łabanowska	60
1. Niemedyczne i zdrowotne determinanty upowszechniania się starości	60
2. Perspektywy przeciwdziałania starości i związanym z nią chorobom	64

3. Sytuacja w opiece geriatrycznej w Polsce	75
4. Priorytety polityki zdrowotnej w opiece nad ludźmi starymi w Polsce	79
5. Wnioski	84

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I PIELEGNACYJNE WOBEK PROCESU STARZENIA SIĘ SPOŁECZEŃSTWA	
– Piotr Błędowski	89
Wpływ procesów demograficznych i sytuacji społeczno- ekonomicznej na ubezpieczenie społeczne	89
Ubezpieczenia pielęgnacyjne – idea i finansowanie	93
Podsumowanie	103

AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA I ZATRUDNIENIE LUDZI STARSZYCH – Mieczysław Kabaj		105
1. Diagnoza		105
2. Założenia programu zwiększenia zatrudnienia osób starszych		114
3. Siedem głównych elementów programu		123

INTERNET A POPULACJA OSÓB STARSZYCH	
– Robert Rudowski	137
1. Internet dla osób starszych na świecie i w Polsce	137
2. Możliwość wykorzystania internetu przez osoby starsze	139
3. Warunki wykorzystania internetu przez osoby starsze	148
4. Programy Unii Europejskiej	151
5. Wnioski	151

ROBOTY W SŁUŻBIE LUDZI STARSZYCH	
– Cezary Zieliński	154
1. Możliwości przeciwdziałania procesom starzenia się społeczeństw	155
2. Fazy rozwoju robotów wspomagających ludzi niepełnosprawnych	158
3. Aktualny stan badań nad robotami usługowymi	160
4. Problemy techniczne rozwoju robotów osobistych	167
5. Wnioski	168

WARUNKI ŻYCIA I MIESZKANIOWE OSÓB STARSZYCH	
– Bożena Balcerzak-Paradowska	170
1. Warunki życiowe osób starszych	170

2. Miejsce starszego człowieka w rodzinie i układy międzygeneracyjne	176
3. Warunki mieszkaniowe osób starych i możliwości opieki w miejscu zamieszkania	182
EDUKACJA, AKTYWNOŚĆ KULTURALNA, REKREACJA	
LUDZI STARZEJĄCYCH SIĘ – Dzierżymir Jankowski	195
1. Trzy aspekty problemu	196
2. Aktualizacja, poszerzanie i pogłębienie wiedzy	200
3. Aktywność kulturalna	204
4. Rekreacja	207
5. Wnioski	210
PSYCHOLOGICZNO-SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA	
PROCESU STARZENIA SIĘ SPOŁECZEŃSTWA	
– Stanisław Rogala	214
1. Doznawanie starości – stereotypy i mity	214
2. Rozumienie, akceptacja i empatia to wsparcie w starości	219
3. Instytucje dobra społecznego i wychowanie wolontariuszy	221
4. Współuczestnictwo i współaktywność	223
W POSZUKIWANIU SYNTEZY I PROGRAMU DZIAŁANIA	
– Andrzej Karpiński	228
1. Działania na rzecz poprawy sytuacji materialnej tej populacji	229
2. Przeciwdziałanie rosnącej niesprawności psychofizycznej	231
3. Przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia tej populacji	231
4. Przeciwdziałanie zjawisku „wielochorobowości”	233
5. Inne kierunki działań	233
6. Działania organizacyjne	235
Aneks	
Fragmenty z japońskiego Raportu: ROLA BADAŃ I	
TECHNOLOGII W STARZEJĄCYM SIĘ	
SPOŁECZEŃSTWIE ZE ZMNIEJSZAJĄCĄ SIĘ LICZBĄ	
DZIECI	236
Streszczenie w języku angielskim	241